

A belső pénzügyi ellenőrzés

*Írta: N. Putyij hadbiztos alezredes,
a Vörös Csillag Érdemrenddel kitüntetett Távolveleti Katonai Körzet
pénzügyi főnöke*

(Megjelent: a „Til i Sznaabzsenyje” c. folyóirat 1979/8. számában)

A pénzeszközök időben történő és helyes elköltésének, azok gazdaságos, célszerű és törvényes felhasználásának ellenőrzése a pénzügyi tevékenység szükséges és igen fontos eleme a Szovjet Fegyveres Erőknél. A hadseregnél és a flottánál érvényben levő pénzügyi ellenőrzés rendszerét az idő igazolta és az a gyakorlatban bevált. Az ellenőrzésen belül tág tér jut az egységparancsnok és más szolgálati közegek, továbbá külön erre a célra létrehozott bizottságok által végzett belső pénzügyi ellenőrzésnek.

A Szovjetunió Fegyveres Erőinek Belsőszolgálati Utasítása és az alakulat pénzgazdálkodására vonatkozó szabályzat kötelességévé teszi a parancsnoknak, hogy a pénzügyi fegyelem biztosításának céljából havonta legalább egyszer ellenőrizze a pénztárban az értékpapírokat és pénzeszközöket és a Szovjetunió Állami Bankja által csekken átutalt készpénz tényleges felhasználását a nyilvántartás szerint. Azok felhasználásának törvényességét és célszerűségét a parancsnok a pénzügyi okmányok jóváhagyása és ellenőrzése során is ellenőrzi. Mindez lehetővé teszi az alárendeltek általi hibák elkövetésének megelőzését, garantálja a kiadott intézkedések, parancsok teljes és időben történő realizálását, a pénzeszközök és anyagi értékek nyilvántartását, megőrzését és a felhasználás előírásainak szigorú betartását: hozzájárul a hanyagság megszüntetéséhez.

A pénzügyi fegyelem biztosításában a parancsnok megbízható segítői a belső ellenőrző bizottságok. Belső ellenőrző bizottságokat minden önálló pénzgazdálkodást folytató alakulatnál, továbbá önálló elszámolású intézetnél, vállalatnál és építő vállalatnál létre kell hozni. A bizottságok kötelességei közé tartozik a pénzügyi szolgálat okmányoszerű revíziójának elvégzése évente kétszer – az első félév végén júniusban, és a második félév végén decemberben, olyképpen, hogy az július 3-ig és január 3-ig befejeződjön. A bizottságok tagjaivá hozzáértő, tekintélyvel bíró tiszteket, zászlósokat és polgári alkalmazottakat kell kijelölni.

A Vörös Zászló Érdemrenddel kitüntetett Távolveleti Katonai Körzetnél pl. a bizottságok tagjai közé rendszerint megválasztják a népi ellenőröket is, ami kedvező feltételeket teremt az ellenőrzés korszerűsítésére vonatkozó pártutasítások eredményes végrehajtására.

Nagyon sok tanulmányos tapasztalat halmozódott fel M. Taraszevics, Ju. Molcsanov, V. Szvazsnij tiszték által irányított belső ellenőrző bizottságok tevékenysége során. Ezeknél a bizottságoknál állhatatosan keresik az ellenőrzés hatékonyságának növelését, a hiányosságok megelőzését és felszámolását kutató módszereket és eljárásokat.

Ezen kollektívák működésében két tendencia figyelhető meg. Első a pénzügyi szolgálat okmányoszerű revíziója lefolytatásának rendjét meghatározó utasítások maradéktalan végrehajtása. A második a hiányosságok okainak sokoldalú és mélyreható elemzése; ennek alapján azok megszüntetésére vonatkozó javaslatok kidolgozása.

A belső ellenőrzés általában ott a leghatékonyabb, ahol a parancsnokok, a politikai szervek, az ellátó pénzügyi szolgálatok állandóan gondoskodnak a bizottságok szervezeti erősítéséről, korszerűsítik azok irányításának formáit és módjait, nagy figyelmet fordítanak az elnökök és a többi tagok felkészítésére.

Az ellenőrzések előtt levezetendő, jól előkészített foglalkozások lehetővé teszik a széles körű tapasztalatcsereket, a résztvevők előadásainak és javaslatainak részletes felülvizsgálását, a konkrét feladatok megszabását.

A belső ellenőrző bizottságok tagjait a jártasságok megszerzéséhez az is hozzásegíti, ha részt vesznek az egységek és intézetek pénzügyi és gazdasági tevékenységének okmányoszerű ellenőrzésében. A tapasztalat s a felkészültség figyelembevételével a bizottságokat megbízzák olyan önálló feladatokkal, mint pl. napidíjak és útiköltségek, valamint a sorállomány ruházati, varratási, étkezési pénze helyes felszámításának ellenőrzése. Az ellenőrök és a revizorok előre elkészítik a bizottsági tagok munkaterveit, figyelemmel kísérik azok tevékenységét, felhívják figyelmüket az elkövetett hibákra.

Nagyon sok hasznos tapasztalatra tesznek szert a belső ellenőrző bizottsági tagok akkor is, amikor tanulmányozzák az ellenőrzési jegyzőkönyvekkel kapcsolatosan az előljáró pénzügyi szervek által tett véleményeket.

A körzet csapatainál a belső ellenőrző bizottságok többsége jóindulatúan és hatékonyan tevékenykedik. Annál az alakulatnál pl., ahol a bizottság élén N. Morgunov áll, teljesen sikerült megszüntetni a pénzügyi fegyelmi vétségeket. Maga Morgunov elvtárs jól érti az ellenőrzést és hozzáértően irányítja a csoportot. Kezdeményező, segítőkész, időben és minőségileg vezeti a pénzügyi szolgálat ellenőrzését, intézkedik a feltárt hiányosságok megszüntetésére, az eredményekről feltétlenül jelentést tesz az egységparancsnoknak, aki azokat gondosan tanulmányozza és szükség esetén megteszi a megfelelő intézkedéseket.

A lefolytatott ellenőrzések minősége nagymértékben függ a pénzügyi főnök által nyújtott segítségtől is. Fontos, hogy az állandóan tájékoztassa a bizottság elnökét és tagjait az újonnan kiadott főbb okmányokról, segítse a bizottságot a fontosabb kérdések megoldásában.

Előfordulnak esetek, hogy a belső ellenőrző bizottságok tagjai passzívan viselkednek, gyengén ismerik jogaikat és kötelmeiket, óvakodnak az alakulat pénzügyi-gazdasági tevékenységével kapcsolatos fontosabb kérdések felvetésétől. Az ilyen, ellenőrzés helyét és szerepét pontosan nem ismerő parancsnokok nem szabnak konkrét feladatokat a bizottságok tagjai részére, nem irányítják azokat. Ilyen esetekben az ellenőrzések minősége nem megfelelő, azokat rendszertelenül, egyes esetekben pedig csak formálisan végzik.

Az egyik alakulatnál a bizottság hosszú időn át nem csinált semmit, az előírt ellenőrzéseket nem végezte el. Az alakulat parancsnoka a pénztár készpénz-

készletét csak olykor-olykor ellenőrizte. Az ellenőrzés elmulasztása miatt csökkent V. Moszkvin fiatal pénzügyi tiszt, szolgálati kötelek végrehajtásáért való felelősségérzete. Az okmányszerű revízió eredményeképpen itt komoly hiányosságokat tártak fel, előfordultak még jogtalan pénz-eltulajdonítások is.

Nagyon nehéz lesz a bizottság munkája akkor, ha azok állományába nem hozzaértő, hanem csak szolgálatilag el nem foglalt embereket neveznek ki. Ezek általában nem ismerik kellőképpen a pénzeszközök nyilvántartásának, megőrzésének, felhasználásának, az okmányok formába öntésének szabályait, minek következményeként munkájuk formálissá válik.

A belső ellenőrző bizottságok munkamódszerének és azok irányításának további korszerűsítése a parancsnokok, az előljáró pénzügyi szervek egyik szolgálati kötelessége, amit azok az SZKP XXV. kongresszus határozatai gyakorlati megvalósításának érdekében kötelesek teljesíteni. Ebben az irányban kifejtett aktív tevékenység lehetővé teszi a pénzügyi ellenőrzés még nagyobb hatékonyságának elérését.